

Mladi na volišču

Mladi globoko čutimo krizo, ki pretresa državo. Neizvedene socialne reforme, pomanjkanje gospodarskega načrtovanja in gospodarska kriza, brezposelnost mladih, politični kriminal, škandali, nesposobnost mnogih oblastnikov — vse to (in še bi lahko naštevali) nas zelo prizadeva. Začeti je treba dosledno izpolnjevati ustavo in njena določila, korenito je treba poseči v družbeno problematiko, braniti demokracijo.

Slovinci v Italiji imamo poleg teh problemov, ki so skupni vsem državljanom, še svoje težave: reševanje naših problemov se ni premaknilo z mrtve točke, naš jezik je v pomembnejših izvoljenih svetih prepovedan, Slovenci v videmski pokrajini še vedno nimajo nobene pravice, v Beneški Sloveniji še vedno ni tovarn, ki bi zajezile emigracijo vseh mladih, o slovenskem šolskem okraju se nič ne sliši, slovenski delavci nimajo »150 ur« v svojem jeziku, pretijo nam napačno pojmovani kraški rezervati in zdaj še ogromna prosta cona na Krasu, za katero predvidevajo velikanske razlastitve in masovne priselitve v naše kraje. O zaščiti slovenske manjšine, ki jo predvideva sporazum v Osimu, ni ne duha ne sluha, še več: položaj se zaostrojuje, večinske stranke nastopajo do nas sovražno, druge italijanske stranke, ki trdijo, da se borijo za naše pravice, se pa vedejo nedosledno in gledajo samo na svoje strankarske koristi.

Vedno bolj smo prepričani, da se moramo Slovenci najprej sami boriti za to, da postanemo enakopravna in živa, svobodna skupnost. Drugi nam lahko pomagajo, a sami moramo nastopati kot politični subjekt. Zato je Slovenska skupnost, naša stranka, nenadomestljiva.

Mladi želimo, da se položaj v Italiji izboljša, da se našeti problemi hitro rešijo. Obnem pa smo seveda najprej dolžni, da zavarujemo svoj obstoj. To je, naravno, naša prva dolžnost, vendar hočemo imeti svojo besedo tudi pri reševanju vsedravnih družbenih problemov, saj smo polnopravni državljani. Zakaj bi za ta vprašanja delegirali druge stranke? Te probleme rešujejo tudi naši izvoljeni predstavniki z vsakodnevnim političnim delom, čeprav se o tem premalo sliši: premalo zato, ker naša stranka nima dovolj sredstev za podrobno informiranje javnosti, kajti italijanske stranke so jo izključile od javnega finansiranja in s tem zagrešile veliko in protiustavno diskriminacijo.

Mladi z veseljem ugotavljamo, da Slovenska skupnost nastopa na teh parlamentarnih volitvah s skrbno izdelanim tako narodno-obrambnim kot gospodarsko-socialnim programom. Zato ji bomo zaupali svoj glas!

IZBRUHI NASILJA V VOLILNEM BOJU

V italijanskem volivnem boju se čimdalje bolj uveljavljata strastna polemčnost z medsebojnim obtoževanjem za odgovornost za gospodarsko in politično krizo, ki pretresa državo, in z izbruhi odurnega nasilja. Pretekli teden je prišlo v kraju Sezze v srednji Italiji po shodu misovskega poslanca Saccucciya do spopada, v katerem je Saccucci ali nekdo v njegovi družbi streljal in ubil nekega mladega komunista. Saccucci se je skušal umakniti obtožbi z umikom v Švico, toda na meji je bil zavržen. Vendar mu niso vzeli potnega lista, ker obmejna policija ni bila pooblaščen za to. Saccucciya je ščitila tudi poslanska imuniteta. Parlament je zdaj že dal pooblastilo, da se ga lahko aretira, toda Saccucciya ni... Najbrž je šel tajno čez mejo.

V zvezi z zadevo v Sezze pa se je spet razkrila čudna vloga obveščevalne službe SID. V Saccucciyevi družbi v Sezze je bil namreč agent te službe, podčastnik Trocchia, ki pa je ščitil Saccucciya. Zdaj so ga aretirali pod obtožbo, da je šel na roke fašističnemu naislnežu, katerega je po hudo delstvu izključila tudi stranka MSI, da bi se znebila odgovornosti za njegovo dejanje.

Poleg tega je javni tožilec Mariano Lom-

bardi v teku tretje preiskave zaradi znane atentata na banko na Piazza Fontana v Milanu zahteval te dni, potem ko je nainvo preučil dejstva, obtožbo proti trem bivšim ali sedanjim pripadnikom obrambne informativne službe SID zaradi favoriziranja fašističnih osumljenцев in oviranja preiskave. Tako se kopičijo sumi o čudni vlogi in povezanosti obveščevalne službe s skrajno desničarskimi prevratnimi krogi. SID je tudi drugje znan po svojih simpatijah za desnico.

Nasilje pa vnaša prav tako v volivno ozračje skrajna zunajparlamentarna levica, ki tudi sega po orožju in se poslužuje atentatov in požigov. Tako skušata obe skrajni krili italijanskega političnega življenja — krili, ki sta dejansko že bolj na tleh kriminala kot politike — popačiti volivni boj v nekako državljansko vojno med ekstremizmi in napraviti vse glavne stranke, zlasti KD in PCI, samo za svoje neprosto voljne zaveznice. Zelo razširjeno je mnenje, da imajo skrajneži na obeh straneh čisto jasen namen povzročiti v Italiji stanje državljanske vojne in pahnuti državo v kaos, v katerem bi bilo možno izvesti tak nasilen prevrat, kakršnega si želijo in ki naj bi jih

(dalje na 3. strani)

Morova in Fanfanijeva teza

Politični tajnik Krščanske demokracije Zaccagnini je moral pred dnevi na nujno operacijo zaradi kamnov (prostata) in jo je dobro prestal, vendar bo trajalo okrevanje nekaj časa, tako da verjetno ne bo mogel več sodelovati v tem volivnem boju. Temu pripisujejo nekateri komentatorji določen pomen, češ da je s tem odpadlo ali se v veliki meri obrusilo apeliranje Krščanske demokracije na tisti del potencialnih volivcev, ki težijo bolj na levo, s čimer se je preneslo težišče krščansko - demokratske volivne propagande bolj na desno, kjer je Fanfani dejansko izredno aktiven. On in Moro se obračata predvsem na volivce na desnici, hoteč jih prepričati, naj volijo sredinsko, t.j. krščansko-demokratsko, poudarjajoč tezo, da bodo glasovi, oddani za MSI, vrženi proč, kajti komunizem lahko zajezijo le sredinska KD s svojimi zavezniki, ne pa skrajna desnica. Ta bi le zaostрила politično krizo in še bolj zapletla položaj, če bi se okrepila. Z okrepitevijo ekstremizmov bi se povečala nevarnost dejanskega spopada oziroma državljanske vojne.

Zelo zlovoljno pa gledajo na tako volivno propagando socialisti, ker hočejo, da bi bila KD na volitvah oslABLJENA. Zagrozili so, da ne bodo šli po volitvah v nikako koalicijsko s KD, če bi se ta okrepila z misovskimi glasovi. Vprašanje, kaj bo po volitvah, je sploh največje vprašanje volivnega boja. Čutiti ga je za vsem. Mnogi se boje, da bo nastal po volitvah politični položaj še bolj zapleten, kot je danes — da bo nastal nekak politični pat, ko ne bo niti KD s svojimi morebitnimi zaveznici, niti levica dovolj močna, da bi vladala. To pa je tudi skrb, iz katere se poraja Fanfanijeva in Morova teza — okrepiti KD in srednji tabor na račun skrajne desnice.

—o—

»Rdeče brigade« in druge skrajno leve skupine v Italiji stopnjujejo svoj teror. V torek so ubile znanega državnega pravdnika Coca in dva njegova spremljevalca v Genovi. Ti skrajneži bi radi pahnuti Italijo v kaos, toda za to njihovo namero je razbrati samo blaznost ali skrajni politični infantilizem.

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 13. junija, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Paganini: 3 sonate. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Moj oče in jaz«. Napisal G. F. Luzi, prevedel Franc Jeza. Tretji del: »Posebna zdravnikova sredstva«. RO. Režija: Lojzka Lombar. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Igorju ugaja Bach«. Igra, napisal Josip Tavčar. SSG v Trstu. Režija: Jože Babič. 17.00 Nedeljski koncert. 17.45 Zbirka plošč. 18.30 Šport in glasba. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. Simfonični orkester Radiotelevizije Ljubljana vodi Samo Hubad. 22.25 Glasba za lahko noč.

: : PONEDELJEK, 14. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Scenska in baletna glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti - Pianist Igor Štuhec. Igor Štuhec: Sonatina kt. 1; Sonatina št. 2; Tri skladbe - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Glasba za lahko noč.

: : TOREK, 15. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Revija glasbil. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Komorni koncert. 18.50 Orkestri in zbori. 19.10 Ustvarjalec pred mikrofonom: Milko Bambič (6 oddaja). 19.20 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 Glinka: Ivan Susanin, opera. 22.00 Glasba za lahko noč.

: : SREDA, 16. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Pianist Massimo Gon. 18.55 V ritmu jazz-rocka. 19.10 Avtor in knjiga. 19.30 Western-pop-folk. 20.35 Simfonični koncert. Vodi Aladar Janes. 21.55 Glasba za lahko noč.

: : ČETRTEK, 17. junija, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Godalni orkestri. 9.00 Sv. Maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Mozartove skladbe. 10.15 Praznična matineja. 11.00 Mladinski oder: »Igi«. Napisal Aleksander Marodič. R.O. 11.35 Slovenski razgledi. 11.30 Glasba po željah. 14.30 Filmska glasba. 15.00 Koncert simfoničnega orkestra RAI iz Turina, vodi Bogo Leskovic. 16.00 Operetna afantazija. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Glasbena dejavnost Slovencev v Trstu od leta 1848 naprej (Aleksander Rojc). 19.00 Skrivnostni podzemski svet. 19.25 Za najmlajše: »Pisani balončki« (Krasulja Simoniti). 20.00 Šport. 20.30 »Začetek novega življenja«. Drama, napisal Luigi Chnarelli, prevedla Lelja Rehar. R.O. Režija: Lojzka Lombar. 22.30 Glasba za lahko noč.

: : PETEK, 18. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Klarinetist Giorgio Brezigar, pianist Bruno Bidussi. 19.10 Majda Košuta: »Nevesta«. 19.25 Jazz glasba. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert Vodita Alberto Erede in Francesco Molinari Pradelli. Orkester in zbor Florentinskega majskega glasbenega festivala. 21.35 Glasba za lahko noč.

: : SOBOTA, 19. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.00-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Romantična simfonična glasba. 18.55 Pojejo I Pooh. 19.10 Kulturni krožek »briške mladine v Krmini«. 19.25 Saksofonist Johnny Sax. 19.40 Pevska revija. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Odskočna deska« (Adrijan Rustja). 21.20 Orkester vodi William Galassini. 21.30 Vaše popevke. 22.30 Glasba za lahko noč.

Klub slovenskih občinskih odbornikov na Koroškem

Konec maja je bil v Celovcu ustanovni občni zbor Kluba slovenskih občinskih odbornikov, to je organizacije, ki jo sestavljajo slovenski izvoljeni predstavniki v vseh občinah na Koroškem. Glavni namen kluba je povezati slovenske občinske predstavnike in jim nuditi vso strokovno pomoč pri njihovem delu. Klub je sicer neuradno obstajal že tri leta, konec prejšnjega meseca pa je na občnem zboru tudi formalno izvolil svoje organe ter odobril svoj statut.

Na občnem zboru je predsednik Filip Warasch najprej na kratko obrazložil naloge Kluba, nato pa obširneje spregovoril o pomenu občinskih proračunov, ki so temeljni akti vsake občinske uprave. Tajnik kluba Franc Wedenig je poročal o dosedanem delovanju, pri čemer je zlasti podčrtal, kako je važno, da so slovenski občinski odborniki med seboj povezani in da je klub spriti obveščen o dogajanju v posameznih občinah. Na občnem zboru so izvolili novo predstojništvo, ki ga sestavljajo Filip Warasch (predsednik), Miha Antonič in Rudi Vouk (podpredsednika), Mirko Kert, Feliks Wieser, Janez Mikl, Janez Hudl in Herman Jaeger. V vodstvo je bil kooptiran dr. Pavel Apovnik, klubov zvesti sodelavec in strokovni svetovalec. Nadzorni odbor se-

stavlja Janko Schoettl, Mirko Oraže in Franc Smrtnik. Za častnega člana pa je bil izvoljen dr. Luka Sienčnik, bivši občinski odbornik in znani slovenski politični delavec na Koroškem.

Kot gost je bil na občni zbor povabljen bivši nabrežinski župan dr. Drago Legiša, ki je bil naprošen, da predava o nalogah občin na naselitvenem območju manjšin glede na regionalno politiko. Predavatelj je v svojih izvajanjih zlasti poudaril, da si mora vsaka narodna manjšina izoblikovati tudi jasen gospodarski in družbeni koncept ter si nato s pomočjo svojih predstavnikov v občinskih upravah prizadevati, da se takšen koncept uveljavi v širšem prostoru. Dr. Legiša je v tej zvezi navedel gospodarsko načrtovanje in urbanistične načrte kot instrumenta, s pomočjo katerih posamezne občinske uprave morejo vplivati na nadaljnji razvoj regionalne politike. Za izdelavo teh načrtov pa so potrebne natančne znanstvene raziskave o družbeno-gospodarskem stanju vsake občine.

Klub slovenskih občinskih odbornikov je vsekakor zelo koristna organizacija, ki bo prav gotovo prispevala svoj delež v boju našega slovenskega ljudstva na Koroškem za obstoj in nadaljnji vsestranski razvoj. Zato mu želimo veliko veliko uspeha.

SKOZI DALJNOGLED

BERAČI SREDI TRSTA

Preden smo zapisali te vrste, smo si izprašali vest, če ne bomo napisali tega samo zaradi tega, ker morda iz »estetskih razlogov« neradi vidimo revščino; če se nam morda ne stedi. Ali iz trdosrčnosti. Toda mislimo, da ni tako. Gre za to, da nas moti, kot najbrž še marsikoga, pogled na berače, ki se nastavljajo v urah največjega prometa na Carduccijevi cesti, pa tudi drugje v središču mesta, kjer mrmraje molijo dlan proti mimoidočim, navadno ne zaman. Nedvomno so med njimi taki, ki so res potrebni, in niti glede drugih ne mislimo tu razpravljati, kdo je kriv, da so prišli »na beraško palico«. Vprašanje je drugo: ali današnja družba blaginje (kriza jo je še presneto malo prizadela, pa naj določena opozicija še toliko vpije o njej) res ni sposobna, da bi odpravila beračenje, ki ni nič manjše ampak še večje ponižanje človeškega dostojanstva kot prostitucija, in vendar si mnogi niso dali miru, dokler ni bil sprejet zakon o prepovedi javnih hiš? Zato mi morala družba oziroma njena organizirana oblika — država — odpraviti z zakonom tudi beračenje, hkrati pa seveda jasno določiti, kdo je obvezan, da poskrbi za ljudi, ki nimajo sredstev za življenje, in da jim nudi dostojno existenco. Če bodo še nadalje iz navade naskrivaj beračili — kot tudi prostitucija traja naprej — je to druga stvar, potem bo jasno, da gre samo za navado in za zakonski prekršek, ne pa za socialni pojav in za blaginjsko družbo nedopustno revščino. In končno gre tudi tu za ugled demokratične in socialne italijanske republike.

CANKAR V POSTELJI

V zvezi s proslavljanjem stoletnice Cankarjevega rojstva smo naleteli v nekaterih publikacijah, npr. v sobotni prilogi »Dela« in v reviji »Sodobnost«, tudi na članke, ki se ukvarjajo z njegovo spolnostjo. Tako smo zvedeli vse, kar je sploh bilo mogoče zvedeti, o Cankarjevih odnosih — seveda tudi spolnih! — s Štefko Löffler na Dunaju. Vendar se vedno nismo prepričani, če je res potrebno brskati po najintimnejših zadevah pisateljev, da lahko razumemo njihova dela in njihovo umetniško osebnost. Ali ni to poniževanje pisatelja in nasilno vdiranje v tisto osebnostno sfero, ki bi jo vsak človek rad obvaroval pred surovo radovednostjo drugih ljudi, kaj šele pisatelj? Čudimo se, da se je celo ugledni literarni zgozovinar Anton Slodnjak ponižal do česa takega. Še bolj neokusno je bilo pisanje nekega časnikarja v »Delu«. Zakaj je bilo treba sramotiti in smešiti nekdanjo Cankarjevo zaročenko in jo prikazovati slovenski javnosti kot nerodno, hudo revno in zapuščenost staro ženo malo let pred njeno smrtjo? Je bila to res počastitev Cankarjeve stoletnice? Bi bil Cankar zadovoljen s tem? Štefka je dala našemu pisatelju kot mlado dekle najlepše, kar je mogla, svojo ljubezen, on pa jo je zapustil, a od naroda, ki dozdevno časti svojega velikega pisatelja (pri čemer pa nihče ni položil niti ene cvetice na njegov grob, kot smo tudi zvedeli iz »Dela«), pa je bila deležna v zahvalo samo sramotenia. Toda ne: tisti časnikar je vendarle kupil od nje v zahvalo, da mu je toliko povedala, tablico čokolade, da je s tem pomiril neugodje v sebi.

Papeževa poslanica konferenci Združenih narodov o človeškem okolju

Papež je poslal konferenci Združenih narodov o človeškem okolju, ki zaseda v Vancouverju v Kanadi, poslanico, v kateri pravi, da mora biti cilj tako človeško okolje, ki lahko zadosti materialnim, duhovnim in družbenim zahtevam vsakega človeka in drugega človeka. Enako se je izrazil vodja papeške delegacije na zasedanju nadškof Gagnon.

Od časa do časa opozorijo potresi svetovno javno mnenje, kakšno važnost ima stanovanje v življenju in v srcu ljudi — je dalje rečeno v papeževi poslanici. Toda to, kar trpijo potresenci, kadar jih narava nenadno oropa njihovih domov in prijaznega domačega življenjskega okolja, to trpijo nešteti posamezniki, skupine in cele plasti prebivavstva trajno in že od nekdanj ali pa pod pritiskom socialnih sprememb. Takega stanja ne moremo več brezbrizno prenašati ali se delati slepi zanj — nadaljuje papež. Potem poudarja, da mora biti središče in glavni namen vseh programov in načrtovanj človek v vseh svojih dimenzijah in v vsem svojem dostojanstvu. Pro-

gramiranje človeških naselbin in mest se mora držati tega načela in se truditi uresničiti tako okolje (zlasti stanovanje), v katerem se bo lahko človeška oseba polno razvijala in v katerem bo na prvem mestu družina.

—o—

Novice

Kot se je zvedelo, so vdrle sirske čete v Libanon tako s pristankom Sovjetske zveze kot Združenih držav in posredno tudi Izraela, da bi napravile red in preprečile nadaljevanje državljanske vojne. Toda dozdej so le povečale nered in zmedo v Libanonu.

Anglija se še vedno ni odločila, da bi rešila vprašanje enakopravnosti irske katoliške manjšine na Severnem Irskem, kjer se zato nadaljujejo atentati in nemiri. Kot navadno je svet pasiven gledavec, kadar gre za boj kakega malega naroda ali manjšine za njen obstoj in enakopravnost. Iste brezbriznosti je deležna slovenska manjšina na Koroškem.

PREJELI SMO:

»DEMOKRATIČNOST« V PRAKSI

Učiteljski zbor področja didaktičnega ravnateljstva za občini Dolina in Milje, zbran 4. junija t.l., je na redni seji razpravljal o javnem pismu, ki ga je meseca maja letos razposlala miljska občinska uprava vsem staršem, ki bodo v šolskem letu 1976-77 vpisali svoje otroke v prvi razred.

Z ogorčenjem je ugotovil, da je omenjeno pismo napisano samo v italijanskem jeziku, čeprav je bilo dostavljeno tudi slovenskim staršem in, kar je še najhuje, taisto pismo sporoča, s samo enega didaktičnega ravnateljstva, dneve in urnik vpisovanja le na šolah z italijanskim učnim jezikom, popolnoma pa ignorira obe osnovni šoli s slovenskim učnim jezikom na območju miljske občine.

Učiteljski zbor soglasno obsoja tako krivično ravnanje do občanov, ki pripadajo slovenski etnični skupnosti in to tembolj, ker je za to dejanje odgovorna demokratična miljska občinska uprava.

Zato pričakuje, da uprava miljske občine to krivico takoj popravi tako, da znova seznanijo vse starše o vpisovanju v prve razrede z dvojezičnim pismom in navede v istem tudi urnik vpisovanja v osnovne šole s slovenskim učnim jezikom.

EDVARD KARDELJ OPERIRAN

Edvard Kardelj, član kolektivnega predsedstva SFRJ in eden najožjih sodelavcev predsednika Tita, je bil 5. t.m. operiran v ljubljanski kliniki in bo moral daljši čas počivati, kot je javila agencija Tanjug. Kardelj je bil že enkrat operiran in sicer pred poldrugim letom. Tako v Jugoslaviji kot v tujini velja Kardelj za glavnega teoretika samoupravljaljskega sistema v Jugoslaviji, prav tako pa tudi za teoretika jugoslovskega reševanja nacionalnega vprašanja, kjer se je že pred vojno zavzemal za federativno ureditev.

Benečija doživela pomemben dan

Kot znano, sega za te volitve znak Slovenske skupnosti po celotnem ozemlju dežele Furlanije - Julijske krajine in bodo torej lahko prvič v zgodovini v volilni kabini prekržali slovenski znak tudi v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini. Ne da bi si delali utvar, vendar je že sam nastop v teh naših krajih izredne važnosti. Benečija je v prebujanju svoje narodne pripadnosti, to prebujanje sicer ni silovito, je pa vztrajno. V stopnji tega jezikovnega in kulturnega prebujanja je politični nastop

izredne važnosti, saj bo tako zaokrožil ves ta proces v Benečiji. Poleg tega so lepaki Slovenske skupnosti po vseh vaseh Benečije in Kanalske doline in tudi volilni govori njenih predstavnikov segajo skoro v vsako vas.

Tako je bilo v nedeljo, 6. junija, res praznično v Benečiji. Slovenska skupnost je obrazložila svoj narodnostni in socialni program, ki je zanimal veliko število domačinov v tehle vaseh Benečije: Šentlert, Šempeter Slovenov, Hlodič, Tarbij, Kras, Srednje, Matajur, Tarčmun, Cepletišče, Podbonesec. Otvoritveni shod pa je bil v sredini Čedadada na trgu Pavla Diakona. Kandidati Slovenske skupnosti in njihovi predstavniki (Marija Ferletič, Drago Štoka, Rafko Dolhar, Damjan Paulin, Aleš Lokar, Alojz Tul, Andrej Bratuž, Gradimir Gradnik in drugi) so v izčrpnih govorih zajeli vso našo problematiko, posebej pa vprašanja Slovenske Benečije, ki so narodnega in socialnega značaja. Poslušalci in volivci so povsod z velikim zanimanjem sledili in odobrvali misli in predloge, ki so jih iznesli predstavniki Slovenske skupnosti.

—o—

IZBRUHI STRASTI IN NASILJA V VOLILNEM BOJU

(nadaljevanje s 1. strani)

spravil na oblast. Dejansko je namreč čutili za vsemi temi izbruhi nasilja in za totalitarno levo in desno propagando samo hlepenje po oblasti in sicer po neomenjeni, totalni oblasti.

—o—

V Rimu pri vodstvu KPI se mudi delegacija Zveze komunistov Jugoslavije pod vodstvom Staneta Dolanca.

PROSTOR MLADIH

SKAVTI ZA POTRESENCE

Ob potresu, ki je pred mesecem tako hudo poškodoval obširne predele v naši deželi in sejal smrt po furlanskih in slovenskih vaseh, so po svojih močeh priskočili na pomoč tudi skavti in skavtinje. Najprej so bili na kraju nesreče italijanski skavti iz Vidma in okolice, svojo pomoč pa so nudili tudi slovenski skavti iz Trsta in Gorice.

Že prvo soboto po potresu je krenila v Subid skupina tržaških roverjev. Postavili so nekaj šotorov, pomagali domačinom pri reševanju hišne opreme, kuhali ipd. Vrnili so se v nedeljo zvečer.

Naslednji teden so skavtinje in skavti zbirali opremo za pomoč potresencem (npr. pri Sv. Ivanu, v Škednju, med starejšimi člani in dobrotniki). Enkrat v manjši količini, naslednjo soboto pa z avti in manjšimi tovornjaki so prepeljali material v Čedad.

Goriški skavti so že prve dni po potresu pomagali v Brdu v Terski dolini, kamor so pohiteli s šotori, obleko, kuhinjsko opremo itd.

Izkazalo pa se je, da je potrebna trajnejša pomoč. Hrane in obleke je trenutno še preveč v šotoriščih, treba pa bo ponovno zgraditi cele vasi, za kar so potrebni denar, zidarska oprema in delavci.

Zato je Slovenska gamejska skavtska organizacija sklenila da priredi poleti delovne tabore v Reziji. Kraj še ni podrobno določen, čas pa bo v prvi polovici meseca julija in ves avgust. Izmene bodo trajale teden dni, dela pa se lahko udeležijo dekleta in fantje nad 16. letom: članice in člani, bivši člani, prijatelji in ostali, ki se bodo prijavi. Živeli bodo pod šotori in popolnoma avtonomno: s svojo kuhinjo in organizacijo. Le tako je možna učinkovita pomoč, ki bo šla od pomoči pri domačih opravilih, da bodo imeli domačini več časa za zidanje in podobno, do specializiranega dela za to izurjenih.

Prijave sprejema organizacija v Trstu na telefonski številki 417402, v Gorici pa na številki 83177.

Obnovitev delovanja SSG

Upravni svet Stalnega slovenskega gledališča je na izredni seji 8. junija proučil položaj po 22 dneh prekinitve delovanja in sklenil, da se ponovno prične z rednim delom. Ta sklep je utemeljil z novimi političnimi in finančnimi zagotovili, tako da bo ustanova v najkrajšem času razpolagala s sredstvi za izpolnitev najnujnejših obveznosti, nato s sredstvi za kritje vseh obveznosti tekoče sezone ter s sredstvi ča pričetek prihodnje sezone.

Stalno slovensko gledališče je v njegovih naporih za rešitev kritičnega položaja in za dosego dokončne ureditve odločno podprla vsa slovenska in vsa italijanska demokratična javnost, kar je prišlo še zlasti do izraza z enotnim stališčem vseh demokratičnih skupin v deželni svet.

V okviru naporov za dokončno rešitev statusa Stalnega slovenskega gledališča so bili doseženi določeni stvarni rezultati, vendar pa ostaja še vedno odprto osnovno vprašanje, zaradi česar je upravni svet tudi pozval vse politične in upravne dejavnike, da se v novoizvoljenem parlamentu zakonito uredi položaj slovenske gledališke ustanove.

Upravni svet se zaveda, da ostaja položaj SSG še zmeraj izredno kritičen in da bo tako stanje trajalo vse dokler se njegov status ne zaščiti z zakonom, zato sklene, v sporazumu s kolektivom, da bo brezpogojno podprl boj ob zasedbi ulturnega doma v Trstu ustanovljenega koordinacijskega odbora, ki bo vodil akcijo do dokončne rešitve.

—o—

Z veseljem sprejemamo vest o pozitivnem razpletu najhujše krize, kar jih je doživela naša osrednja kulturna ustanova. Pred to krizo smo bili prisiljeni prekiniti z

gledališko dejavnostjo le po požigu Narodnega doma.

Kolektiv, Upravnemu svetu in javnosti je uspelo z zavzeto akcijo doseči, pa čeprav v tem zapletenem trenutku, vsaj nujno začasno rešitev. Opozarjamo pa da gre le za začasno rešitev. Krite so le najnujnejše obveznosti za tekočo sezono 75—76.

Tako bodo člani gledališča lahko prejeli na primer plače za mesec maj, ki jih še niso prejeli. Zagotovljeni zneski bodo nadalje omogočili začetek, a le začetek, nove sezone 76—77. Nujna je torej rešitev statusa gledališča in s tem zagotovitev rednih podpor. Gledališče ne more ostati v stalni negotovosti za samo kritje nujnih tekočih stroškov. Opozoriti moramo namreč, da gre primanjkljaj iz preteklih let zaradi neizpolnjenih obveznosti s strani države v pol milijarde lir.

RISARSKI EX TEMPORE PRI SV. IVANU

Združenje staršev osnovne šole O. Župančič pri Sv. Ivanu je priredilo v nedeljo, 6. junija 1976, risarski ex-tempore za otroke svetoivanske osnovne kole in vrtca. Udeležilo se ga je kar 74 otrok, porazdeljenih v tri skupine. Lestvica prvih pet nagrajencev je naslednja:

Prva skupina (vrtec): 1. Kokorovec Samo, 2. Bajc Ivan, 3. Kompare Andrej, 4. Succi Erika, 5. Marconi Michela.

Druga skupina (1. in 2. razred): 1. Sedmak Olaf, 2. Kokorovec Tatjana, 3. Kompare Aleksander, 4. Succi Marko, 5. Kokorovec Mojmir;

III. skupina (3., 4. in 5. razred): 1. Tavčar Aleksij, 2. Pahor Živa, 3. Luisa Margherita, 4. Tavčar Boris, 5. Ciacchi Tatjana.

Prvo absolutno nagrado je prejela učenka IV. razreda Amfaldern Tatjana. Ocenjevalno komisijo so sestavljali: ravnatelj šole g. Pavletič, arh. Kokorovec, dr. Sedmak ter slikarji aBmbič, Zulian in Cej.

Slovenska skupnost po radiu in televiziji

Tako po italijanski kot po koprski televiziji bodo v času volilne kampanje razni razgovori s kandidati in političnimi predstavniki. Vabimo, da prisluhnite tudi besedi Slovenske skupnosti, katere program bodo njeni predstavniki prikazali:

11. junija (petek): ob 18.15 volilna televizijska tribuna (sodelujeta Maria Ferletič ter Drago Štoka)

11. junija (petek): ob 12.30 radijska volilna tribuna po italijanskem radiu v oddaji »Il Gazzettino Giuliano«

11. junija (petek): ob 20.30: radijska volilna tribuna po slovenskem radiu v Trstu. Pri radijski volilni tribuni sodelujeta Damjan Paulin ter Rafko Dolhar.

Na sporedu pa so že bile radijske oddaje (5. junija), na katerih sta sodelovala Marjan Terpin in Franc Mljač ter nekateri razgovori in volilni intervjuji po koprski televiziji, po kateri so za Slovensko skupnost nastopili Marija Ferletič, Simon Prešeren, Rafko Dolhar in Drago Štoka.

Kot vidimo, je zanimanje za program in volilno besedo Slovenske skupnosti veliko in presega naše ozemlje, saj grede televizijske oddaje koprskost postaje globoko v notranjost Italije. Velika priložnost torej, da se italijanski svet podrobno seznanj s problematiko narodne skupnosti v Italiji, ki jo tako zavzeto zagovarja Slovenska skupnost.

Iz programa Slovenske skupnosti

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je na tiskovni konferenci dne 1. junija predstavilo svoj program in kandidate za parlamentarne volitve. Iz njega povzemamo najvažnejše točke.

NARODNOOBRAMBNI PROGRAM

1. Globalna rešitev vseh naših narodnostnih problemov;
2. Pravične podpore za vse slovenske kulturne in podporne organizacije;
3. Ustanovitev avtonomne slovenske televizije v okviru RAI;
4. Avtonomna ureditev slovenskega šolstva, vključno ustanovitev samostojnega šolskega okraja;
5. Ukinitev razlaščenja slovenske zemlje in krčenja ozemlja, na katerem živijo Slovenci;
6. Odprtje slovenskih šol v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini;
7. Uporaba slovenskega jezika v vseh javnih uradih in ustanovah;
8. Redno izdajanje Uradnega vestnika dežele FJK v slovenskem prevodu;
9. Javno finansiranje Slovenske skupnosti, katerega so deležne druge italijanske stranke;
10. Da se s posebnim zakonom zagotovi pravica slovenske manjšine do svojega predstavnika v parlamentu, kot je to zagotovljeno francoski manjšini v Dolini Aosta in nemški na Južnem Tirolskem.

GOSPODARSKO-SOCIALNI PROGRAM

1. Odprava vseh nepotrebnih vojaških služnosti v deželi FJK;
2. Zaposlovanje na narodnostni podlagi v javnih upravah, ustanovah in podjetjih z državno udeležbo, kakor je to urejeno na Južnem Tirolskem;
3. Posebni posegi državnih in deželnih denarnih zavodov v kmetijstvu, obrtništvu, trgovini, srednji in mali industriji s posebnim ozirom na zadevne potrebe slovenske manjšine;
4. Učinkovitejšo reševanje nezadovoljivih socialnih struktur v korist slovenske narodnostne skupnosti, vključno podeljevanje ljudskih stanovanj IACP po narodnostnem razmerju;
5. Zaježitev emigracije posebno iz predelov Beneške Slovenije, Rezije in Kanalske doline;
6. Preprečiti vsakršne špekulacije na potresnem področju v škodo prizadetih prebivalcev;
7. Zagotoviti delovno mesto študirajoči mladini;
8. Sorazmerno zastopstvo v vseh komisijah javnih ustanov;
9. Primerno podporo združnim oblikam, sodelovanja na kulturnem, kmetijskem in obrtniškem področju;
10. Okrepiti storilnost tržaškega pristanišča in razvoj turistične dejavnosti v deželi.

Pevma:

Slovesnost ob jubileju msgr. Rutarja

V nedeljo, 30. maja, je bila v Pevmi slovesnost v čast 90-letnice rojstva upokojenega duhovnika msgr. Antona Rutarja. Domačini so slavljence, nekdanjega svojega župnika, ob tej priložnosti povabili medse, da bi skupaj z njimi obhajal mašno daritev. Ob enajstih dopoldne se je v pevski župni cerkvi zbrala velika množica domačinov, nekateri pa so prišli tudi iz bližnje okolice in iz mesta, da bi prisostvovali temu slavju. Že pred mašo so domači pritrkovalci s svojim ubranim izvajanjem ustvarili praznično vzdušje.

Jubilanta msgr. Rutarja je ob prihodu v cerkev pozdravilo domače dekle, nato se je pričela maša, pri kateri so bili prisotni poleg domačega župnika Stanka Premrla še nekateri goriški duhovniki, med njimi škofijski kancler dr. Rudolf Klinec in štandreški dekan msgr. Žorž. Med mašo je prepeval domači mešani cerkveni zbor pod vodstvom Franca Valentinčiča, ki ga je spremljal na harmonij Emil Valentinčič. Zbor je bil za to priložnost pomnožen z nekdanjimi člani, ki so v njem peli še takrat, ko je v Pevmi služboval msgr. Rutar. Po evangeliju je msgr. Klinec prebral pozdravno pismo goriškega nadškofa Cocolina, ki se ni mogel osebno udeležiti slavja. V njem

je poudaril zlasti jubilarntove zasluge pri njegovem delovanju v goriškem centralnem bogoslovju in spomnil na dejstvo, da se je prav po njegovi zaslugi med prvo svetovno vojno ohranila dragocena knjižnica te cerkvene ustanove, ki je bila prenešana v Stično in nato ponovno v Gorico. Nadškof Cocolin je v pismu poudaril tudi Rutarjeve zasluge pri dušnopastirskem delu med slovenskim ljudstvom. Slavnostni govornik na nedeljski slovesnosti je bil solkanski dekan msgr. Andrej Simčič. Na kratko je očrtal jubilarntovo življenjsko pot, ki je potekala iz rodne Drežnice pod mogočnim Krnom v Gorico, kjer je študiral bogoslovje, nato je nekaj časa služboval na Bukovem, nadškof Sedej pa ga je kmalu poklical v Gorico, kjer je opravljal službo ekonoma in kasneje tudi profesorja pastoralke v goriškem bogoslovju. Ker se je pogumno zavzemal za pravice slovenskega ljudstva, so ga fašistične oblasti za dve leti internirale, po smrti Jožeta Abrama pa je postal župnik v Pevmi, kjer je služboval do upokojitve. Govornik msgr. Simčič je zlasti poudaril misel, da je bilo jubilarntovo življenje in delo vedno prežeto z veliko ljubeznijo do svojega ljudstva, s katerim je delil dobro in zlo in mu bil v oporo tudi v najtežjih časih.

Po dokončanem bogoslužju se je msgr. Rutar osebno srečal s svojimi nekdanjimi župljani pred cerkvijo, kjer so mu čestitali k visokemu jubileju. Člani pevskega zbora so nato slavljence povabili na kosilo v gostilno »pri Tildi« na Oslavju, kjer je v imenu Pevmcev spregovoril Emil Valentinčič ki je tako izrazil spoštovanje, ki ga prebivalci te župnije še vedno gojijo do osebnosti msgr. Rutarja.

SHODI SSK NA GORIŠKEM

12. junija ob 19 - Trg Battisti
12. junija ob 21 - Ronke
13. junija ob 11 - Števerjan
17. junija ob 10.30 Plešivo
18. junija ob 21.30 zaključni shod v Doberdolu na temo »Mladi in novi volilci Slovenske skupnosti«.

Kratke z Goriškega

V soboto zvečer je bil v novem prosvetnem domu »Andrej Budal« v Štandrežu jubilejni koncert ob 25-letnici nepretrganega delovanja moškega pevskega zbora »Kras« iz Dola - Poljan. Požrtvovalnim pevcem, zlasti pa še njihovi dirigentki Pavlini Komel ob tem lepem jubileju iskreno čestitamo in želimo, da bi ob tridesetletnici že lahko zapeli v novi domači dvorani.

Po šestih letih je odv. Peter Sanzin, ki je bil preteklo mandatno dopo predsednik goriške splošne bolnišnice, predal to funkcijo novemu predsedniku odv. Agostinu Maju. Novega predsednika je na to mesto kot neodvisnega predlagala republikanska stranka, prejšnji predsednik pa pripada socialistični stranki.

V nedeljo, 30. maja, je bil v goriški stolnici nastop združenih slovenskih cerkvenih pevskih zborov, ki so pod vodstvom Mirka Špacapana in ob orgelski spremljavi Lojzke Bratuž izvajali Marijine pesmi. Nastopa se je udeležilo veliko število poslušavcev.

Goriška pokrajina še ni dobila novih avtomobilskih tablic, ki so sedaj predpisane v Italiji, zato po cestah kroži vedno več novih avtomobilov z zasilnimi tablicami iz lepenke, ki si jih lastniki izdelujejo sami.

DR. ANTON GREGORČIČ DOBI SPOMENIK

Klub starih goriških študentov, ki je že postavil 30 spominskih obeležij, odkrije v nedeljo, 20. junija, ob 10.30 v Novi Gorici, na Erjavčevi cesti, v alegi spomenikov, doprsni kip dr. Antona Gregorčiča politika in očeta slovenskega šolstva na Goriškem. Podrobni program o odkritju in kulturnem sporedu bomo objavili v prihodnji številki.

V Tržaški knjigarni je v prodaji nedavno izdana skupna zbirka novel Irene Žerjal in Marije Mislej »Morje, ribe, asfalt«. Zbirka je zanimiva in kvalitetna ter potrjuje, da imamo danes v Trstu močno skupino dobrih pisateljev. Naša javnost pa naj bi pridno segala po njihovih knjigah. V kratkem bomo objavili intervju z obema pisateljicama.

S TRŽAŠKEGA

KOMEMORACIJA V RIŽARNI

V nedeljo, 13. junija bo v Rižarni slovesna omemoracija, na pobudo Slovenskih župnijskih skupnosti na Tržaškem. Ob 17. uri bo sv. maša v kapeli Rižarne, nato spominska slovesnost na dvorišču pred nekdanjo pečjo. Govorila bo gospa Ljubka Šorli, peli bodo Združeni pevski zbori.

GOSTOVANJE NA PROSEKU

V soboto 12. junija ob 21. uri bo gostoval v Prosvetnem domu na Proseku amaterki oder »Stanko Černelc« iz Brežic. Prikazali bodo dramo francoskega pisatelja Jan Paula Sartra »Spoštovanja vredna vlačuga«.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V TRSTU

vabi na otvoritev razstave ob 100-letnici rojstva pisatelja Ivana Cankarja, ki bo v torek, 15. junija 1976, v razstavnici dvorani Ljudske biblioteke (Biblioteca del Popolo) v Trstu, ul. Teatro Romano 17, ob 18.30.

Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 12. ure, in od 16. do 19. ure do vključno 22. junija 1976.

NAŠE ČESTITKE

Gospod Josip Pavlica v Trstu, Cesta na Bavovico, obhaja sedemdesetletnico. Zavednemu Slovencu in našemu zvestemu naročniku priskrbeno čestitata in mu voščita še mnogo let in zdravja

Uredništvo in uprava Novega lista

Ob zaroki gđc. Erike Mosquin - Pertotove v New Yorku se je spominjata stric Zoran in teta Lojzka Sosič iz Trsta, ki ji iskreno čestitata in ob priložnosti darujeta 10.000 lir za Dobrodelno društvo v Trstu.

Pevci iz Sovodenj in Ronk v Mirnu

V soboto, 5. t.m., je bil v Kulturnem domu v Mirnu pevski koncert, na katerem so nastopili moški pevski zbor »G. Verdi« iz Ronk, Sovodenjski nonet in mladinski mešani ter moški zbor domačega pevskega društva. Mirenski pevci so s to prireditvijo, ki želi poglobiti prijateljske vezi med nastopajočimi obmejnimi pevskimi zbori, hkrati vrnil obisk v Ronkah, kjer so skupaj z domačim zborom peli pred nekaj meseci, in v Sovodnjah, kjer so priredili samostojni koncert pred tremi leti.

Uvodoma je zapel moški zbor iz Ronk, ki ga vodi Sonia Magris - Sirsen. Njegov spored je obsegal umetne pesmi zlasti starejših skladateljev, med katerimi so prevladovala renesančna dela. Zbor je v prvem delu svojega nastopa pokazal veliko pevsko disciplino in smisel za pravilno stilno podajanje skladb. Za nastopom ronških pevcev je zapel dve pesmi mešani mladinski zbor iz Mirna pod vodstvom Antona Klančiča. Zbor je v primerjavi z nastopom na reviji »Primorska poje« pokazal napredek in večjo sigurnost v izvajanju, potrebno pa bi bilo doseči še večjo zlitost med posameznimi glasovi. Tudi Sovodenjski nonet, ki ga vodi Zdravko Petejan, je s svojim nastopom dokazal napredek tako po pevsko-tehnični kot po interpretativni plati, le Prelovčeva »Sedem si rož« je bila morda še pretežka za sovodenjske pevce. V celoti pa je njihov nastop zapustil ugoden vtis. Za nonetom je z dokaj zahtevnim sporedom pod vodstvom Antona Klančiča nastopil moški zbor iz Mirna, ki je potrdil svoje kvalitete. V zaključnem delu programa je še enkrat zapel moški zbor »G. Verdi« iz Ronk, tokrat z nekoliko bolj sproščenim sporedom skladbe raznih dežel, in zlasti z zadnjo pesmijo, »Trink kanon« W.A. Mozarta, požel navdušeni aplavz poslušavcev.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

BORIS PAHOR

IVAN CANKAR IN SOCIALIZEM

IV.

Razumljivo je, da stališče, ki ga je Cankar tako odločno zavzel v prid »mladim«, naletelo na odpor ne samo pri dogmatikih, imenujmo jih tako, Tumi, Kristanu in Regentu itd., ampak tudi pri poznejših marksističnih piscih. Tako sta na primer Anton Kristan in Regent ugovarjala Cankarju v »Napreju«, Dušan Kermavner pa je še po drugi svetovni vojski skušal dokazati, da je bil tisti Cankarjev govor trenutna zabloda. No, v letu 1968. izdani knjigi, ki sem jo večkrat navedel, je Dušan Kermavner zmernejši in celo prizna, da je Cankar s svojim nastopom dosegel poenotenje vseh Slovencev v usodnih dneh, saj se je Anton Kristan že maja mesca, to je prav dober mesec po Cankarjevem predavanju, odločil za skupno pot vseh strank, češ »ognimo se vsemu, kar nas loči, poiščimo le ono, za kar lahko vsi kot en mož glasujemo in delujemo.« (Naprej, 30. maja 1918.)

Seveda se v svojem zadnjem predavanju v ljubljanski »Svobodi« 1. junija 1918. leta Cankar zaveza za delavske množice in opominja inteligenco, naj upošteva proletarsko podlago slovenskega ljudstva. A v tem ni mogoče videti odstopa od tega, kar je poudaril v Trstu. Morebiti ga je zares zaskrbelo, da se ne bi »mladi« socialisti, ki so se ločili od »starih« in začeli izdajati svoj list »Demokracijo« in ustanovili svojo založniško zadrugo »Slovensko socialno matico« preveč ne pomeščanili, vendar moramo reči, da je to ljubljansko predavanje le poklon delavcem in delavski stranki, medtem ko pa je bilo tržaško predavanje slovensko zgodovinsko dejanje. Kot globok in razgledan pisatelj je Cankar zaslutil, katera je prava pot in krepko zasukal krmilo tako, da je social-demokratska barka preusmerila svoj kljun v zaželeno smer.

MEDNARODNI SIMPOZIJ LINDABRUNN

Mednarodni simpozij, ki se ga udeležujejo kiparji iz več držav, bo letos že desetič v nižjeavstrijskem kraju Lindabrunn. Pisatelj Alois Vogel bo izdal knjigo s prispevki literatov, ki so ga občasno obiskali in tu v podeželskem miru pisali. Zanimivost tega simpozija je namreč v tem, da vsako leto za štirinast dni povabi tudi po dva besedna umetnika, ki tu v pogovorih in z literarnimi večeri sodelujeta s kiparji. Letošnje pisateljska gosta bosta slovenska rojaka Milena Merlak in Lev Detela, ki bosta konec julija in v začetku avgusta tu tudi brala iz svojih del. Lev Detela bo predstavil nekatere tekste iz knjige »Kraljev kip«, ki vsebuje tudi kiparske in slikarske elemente, povedane v besedi.

ZLATA KOLAJNA ZA TONETA MIHELICA

Na kolektivni razstavi »Italia artistica« v Caravaggio, na kateri je bilo zastopanih okrog 300 slikarjev s po enim delom, je prejel naš slikar Tone Mihelič ob koncu maja pokal s posebno pohvalo in diplomo.

V začetku tega meseca pa je dobil novo priznanje na kolektivni razstavi v Parmi, na kateri je razstavil dve sliki. Odlikovali so ga z zlato medaljo.

Miheličeve pokrajine pridobivajo v javnosti in pri kritikih, ki sta naveličana praznote abstraktnega slikarstva, vedno bolj na veljavi.

Prav gotovo, da je podoba Cankarja — socialista na podlagi vsega, kar smo ugotovili, čisto svojevrstna, danes bi bil kajpada deležen vseh mogočih obsodb, predvsem bi mu rekli, da je nacionalist, a resnica je pač resnica, in mi imamo radi Cankarja prav zato, ker je bil tak, kakršen je bil, ne socialist v škodo narodni biti, ampak socialist iz naroda za narod, kot je sam rekel.

Ostaja nam še pripomba, češ da je Cankar kakor tudi drugi navdušenci v meščanskih strankah pred koncem prve svetovne vojske premalo upošteval, da bo z razpadom avstro-ogrske monarhije slovenska zemlja v nevarnosti, da pride pod italijansko oblast. To je bila predvsem Tumova teza in priznati je potrebno, da je bila daljnovidna, saj je po koncu vojske Italija res dobila vso Istro, del dalmatinskih postojank in slovensko Primorje do Triglava, do Postojne in Snežnika. A dodati je tudi treba, da ob polomu internacionale in ob prehodu socialdemokratskih strank na šovinistične pozicije je bilo kaj malo upati, da bi te po vojski lahko sestavile pravično Evropo. O kaki taki vlogi avstrijske socialdemokracije je bilo skoraj utopistično načrtovati, saj nam to potrjujejo dogodki na Koroškem za časa plebiscita, ko je prav po »zaslugi« avstrijske socialdemokracije Slovenija izgubila bitko. Kakšno pa je bilo mnenje avstrijske socialdemokracije Slovenija izgubila bitko. Kakšno pa je bilo mnenje avstrijskih socialdemokratov, ko je šlo za usodo Slovencev, lahko ugotovimo tudi iz pisanja Prežihovega Voranca v *Doberdobi* in drugod.

Cankar je nevarnost videl in prav zato je njegovo predavanje ne samo klic k enotnosti, ampak tudi spodbuda k politični zrelosti in samozavesti, kakor to tudi sam podčrtuje. Upal je, da bo v usodnem povojnem času narod dokazal, da je zrel za svobodo, za *lasten* dom. In sam podčrtuje pridevnik *lasten*. (20) Prav dobro je bil seznanjen z razvojem dogodkov, vedel je za pogajanja med srbskim ministrskim predsednikom Pašičem in italijansko vlado, bil je na strani primorskih Slovencev, ki so se ob teh pogajanjih upirali odstopu slovenskih dežel Italiji, saj je politično društvo »Edinost« v Trstu, ki je imelo občni zbor 28. avgusta 1917. leta, po govoru poslanca dr. Rybara izglasovalo protest prti okrnitvi slovenske zemlje in je dr. Rybar slavil soško armado in generala Borojeviča zavoljo obrambe slovenskih tal.

Cankar je za nevarnost vedel, a je stavil na nov, prebujen slovenski narod. Upal je, da bo kos trenutku, žal pa njegovega upanja slovenski ljudje

niso izpolnili, ker niso imeli voditeljev, ki bi bili na višini. Če pomislimo, da je Ljubljana generalu Meistru, ki bi bil rad zavzel Celovec, odgovorila, da nima zadosti hrane za novo prebivalstvo, potem si lahko predstavljamo, koliko državniške zavesti je bilo v slovenskih vodstvenih kadrih.

A Cankar je, ko je prišel v Trst, mislil na usodo, ki je čakala mesto, saj je pred pravim predavanjem, v uvodu, navedel besede pisatelja Ivana Tavčarja, da: »Ljubljana je srce Slovenije, Trst pa so njena pljuča!« in dodal, da »brez Trsta, brez morja bi bila svobodna, samostojna, demokratična Jugoslavija nemogoča, bi bila mrtva že ob rojstvu, pokopana za vekomaj.« (21) Čeprav se nam zdi danes taka trditev pretirana, moramo pomisliti na tedanji pomen Trsta za zaledje, predvsem pa je iz stavka jasno, kako se je Cankar upiral izgubi Trsta in je bil torej na istih pozicijah kot drugi. Tuma v prvi vrsti.

Ne samo, a v svojem uvodu je izrecno poudaril: »Kdor pride iz Ljubljane k vam, čuti, da pride domov, da stoji na domačih tleh, da govori s sebi enakimi, ki ga razumejo, ki sočustvujejo z njim in so z njim enih misli.« (22) Tisti *enih* je sam podčrtal. Zato je razumljivo, da ga je tržaške publika navdušeno sprejela. Pa ne samo poslušalci v dvorani, ampak tudi ljudje v Narodnem domu, kamor se je Cankar po predavanju podal. Tam je »Slovensko planinsko društvo« imelo svoj večer, a prisotni so bili tudi Otokar Ribar in dr. Josip Vilfan, ki je Cankarja pozdravil z napitnico. V centru tržaške slovenske kulture se je Cankar počutil evforično, kakor sam piše zaročenki Mileni Rohrmannovi 22. aprila iz Trsta: »Žal mi je, da nisti šla z menoj, da bi tudi ti bila deležna tiste gorke, prav tržaške ljubezni, s katero so me tukaj obsuli. Če pomisliš, da me je dr. Wilfan zvečer po predavanju poljubil, si lahko vse drugo predstavljaš!« Potem pravi, kako mu je dr. Ferfolja skrll klobuk in sukknjo, da bi ga prisilil končati tekst predavanja. Zatem dodaja: »Velika dvorana je bila natlačeno polna. Ko sem dovršil in vstal, so ljudje sedeli in ploskali in se niso hoteli vzdigniti, dokler nisem stopil z odra. Samo dijaki niso bili baje povsem zadovoljni, zato ker sem bil premalo patetičen. In še nekdo drug ni bil zadovoljen — dr. Tuma.« (23)

(Dalje)

(20) *Bela krizantema*, str. 169. — (21) *Prav tam*, str. 162. — (22) *Prav tam*, str. 162. — (23) *Dušan Kermavner, n.d.*, str. 167.

— 0 —

Mladinski mesečnik »Galeb« v Trstu je z 8. številko zaključil svoj 22. letnik. Tudi ta je vsebinsko pestra in lepo ilustrirana kot vse prejšnje. Lepa je bila barvna risba Tanje Škerlavaj iz 1. razreda srednje šole »Srečka Kosovela« na Opčinah, ki je krasila ovitek letošnjega letnika.

Knjiga Pavleta Merkuja

Pravkar je pri Založništvu tržaškega tiska v Trstu izšla dvojezična knjiga *Ljudsko izročilo Slovencev v Italiji*, ki prinaša na 476 straneh velikega formata 609 tekstovnih zapisov, preko 400 glasbenih zapisov in veliko fotografskega materiala o ljudskem kulturnem bogastvu Slovencev od Miljskih hribov do Tržaškega, Goriškega, Slovenske Benečije, Režije in Kanalske doline, kar izrisuje pravcati kulturni zemljevid o naši prisotnosti v teh krajih. Knjiga je dvojezična — v slovenskem in italijanskem jeziku. Vanjo je *Pavle Merku*, njen avtor, vložil osem let zbirateljskega in uredniškega dela.

Knjiga je pomemben dogodek, saj ne bo doživete samo za etnologe, jezikoslovce, sociologe, literarne znanstvenike, muzikologe ampak tudi za ljubitelje pristnega ljudskega ustvarjanja. Še posebno pa bo dragocena njena kulturno politična vloga med Italijani.

Žal je knjiga še v drugem smislu pomembna. Potres v maju je najbolj prizadel prav kraje, iz katerih je najbolj bogato zajela zbirka in prav gotovo je tedaj z materialno škodo nastala tudi kulturna, ki jo bo sicer težko oceniti, in v tem smislu je knjiga prav gotovo zgovorno pričevanje.

Prejeli smo

Pojasnilo k »Naši ledini«

KONEC

Mislím, da za to, kar smo povzeli od sedov in čena ne, ne more biti nekega edinsvenega merila: npr. primerjava z drugimi slovanskimi jeziki: če naj bi bila beseda še v njih, potem je naša, če pa je samo v slovenščini in drugih zahodnih jezikih, potem pa naj ne bi bila.

Tako preprosta primerjava po tujem slovarju še ne more dokazati, da je npr. »manjkati« izposojeno od ital. »mancare« ali »dom« od lat. »domus«. In podobno. Že latinščina je jemala in širila svoje besedišče z izrazi sosednih narodov, tudi z venetščino, ki je pa bila že mnogo bliže indoevropskemu jeziku. Latinščina je bila prej zapisana kot slovenščina, toda drugo vprašanje je, če je bila res starejša. Zato pa tudi ni mogoče trditi, da je bila slovenščina bolj primitivna, nekultivirana, in da se je morala jezikovno bogatiti na njen račun, pa še na račun kasnejše italijanščine ali nemščine. Torej bi šlo lahko tudi za skupno besedišče, zlasti če gre za osnovne besede in gospodarske dejavnosti kot poljedelstvo. O slednjem pa nam dajejo jasno podobo prvotni zgodovinski zapisi o Karantancih in, kot že omenjeno, slovensko izrazje v madžarščini, ki ne priča ravno o divjih slovenskih krdelih in pomanjkanju kultiviranega življenja.

Da, knjižni jezik res zaide v kulturno nasilje, ni samo možnost. Večino naših izobražencev še vedno preganja bojazen, da Slovenci ne bi govorili enotno, če bi jemali v knjižni jezik več domačih besed, v prepričanju, da nas kot narod povezuje skoraj samo jezik. Taka merila pa seveda ne morejo voditi do resne strokovne in sistematične slovarske obdelave vsega slovenskega izraznega sklada od Benečije do Porabja. Tu še vedno zija praznina, medtem ko je široko polje strokovnega jezika, od gospodarstva do botanike in zoologije umetno prirejeno z izrazi po tujem slovstvu. Kdor vzame v roke kako starejšo nemško zoološko knjigo in

še slovensko, bo kmalu opazil včasih nerodno prirejene izraze; iz nemškega »gewöhnlich« nastane »navaden« (navadna postranica); zakaj naj bi bila ravno navadna? Medtem ko prave slovenske besede grejo v pozabo. Za »gladiole« imamo svoje izraze »meče« in »sabljice« itn.

Ostajajo nezajete tudi jezikovne posebnosti, ki se lahko izkažejo za slogovno zelo pomembne. Vipavci npr. stavijo osebo v srednji spol, ako se hočejo o njej prezirljivo izraziti (»Kaj boš ti govorilo, ko nič ne veš!«). Naši Gorjani poznajo predpono b- ali w-, ki je po mnenju nekaterih severnoslovanska vy-, v pomenu »ven« (b-zgnati, v b-deželo). Na Tolminskem je obrazilo s polglasnikom, ki ga pride nejo moškemu ali ženskemu osebemu imenu, znak omalovaževanja (Mica - Mic', Janez - Janez', Ivan - Ivan'...). Mislím, da bi slovarska znanost morala take primere sistematično zapisovati, dokler jih šola popolnoma ne zaduši.

Knjižnega jezika ni mogoče ustvarjati z vrha, kot so ga menda Francozi, ampak predvsem iz slovenskega osnovnega besednega sklada. Ta je porazdeljen na mnogo narečij, pač po delu in življenju, ki se je od območja do območja razlikovalo. Zato tudi izredna raznolikost in pisanost, ki je zgolj zemljepisna razsežnost našemu jeziku ne bi mogla dati.

Jezik je mnogo širše sredstvo sporazumevanja kot pa je leposlovje in pisanje. Obsega tudi številna duhovna, tehnična in gospodarska ter znanstvena področja. Vsled tega bi bilo potrebnih več različnih strokovnjakov za obdelavo ne-leposlovnih jezikovnih področij. Slavist verjetno ne bo ločil gospodarskopoličnega izraza »višek vrednosti«, če je domač ali ne, ker sta obe besedi domači. Toda izraz je srbski in hrvaški, kajti njegov smisel ne odgovarja slovenščini; v slovenščini je »presežna vrednost« in starejše »nadvrednost«. Mogoče je s tem formalno pojasnjeno, da je nujno, da tudi neslavisti obdelujejo jezikovna vprašanja, posebno kadar gre za strokovni jezik.

Na račun slovarske znanosti bi šla mogoče pripomba, da ne bi bilo treba vnašati v slovar žargonov kot so »genuino« vino ali »fianketirati«. Žargon ima, prvič, značaj začasnosti; drugič, je nekultivirana govorica s porušenimi jezikovnimi normami. In to tudi, če je pri roki. Jezik ima svoj prostor in ga je treba obravnavati prostorsko, zajeti tudi od središča oddaljena območja, če res gre za nanstven prijem. Tudi morebitne izposojenke, kakor bi lahko bila »becelirati«, bi morala najti prostor v slovarskem gradivu, pred žargoni in brez njih.

Vprašljivo je tudi, če v slovenski slovar sodi celoten slovar tujk. Ker so tujke že zbrane? Zakaj pa še ne domače besede? V tem pogledu se zdi, da nismo prišli dalj kot v času Pleteršnika.

J. Š.

USPEH »SOKOLA«

V sredo, 2. junija, so odbojkarice nabrežinskega Sokola dosegle svoj dosedanji največji uspeh. Na kvalifikacijskih tekmah v kraju San Vito al Tagliamento v pordenonski pokrajini so premagale oba svoja nasprotnika in tako dosegle cilj, ki so ga že tri leta zaporedoma zasledovale: prestop v B ligo. Odbojkarice so letos nastopale v 1. deželni diviziji. Potek tekem na prvenstvu je pokazal, da Sokol v svoji skupini ni imel enakovrednega tekmeca, saj so nabre-

žinske odbojkarice, ki jih vestno, strokovno večje in požrtvovalno vodi Damjan Pertot, od vseh tekem izgubile le eno, in sicer z ekipo Virtus v Pordenonu. Konec maja pa so se udeležile tradicionalnega turnirja prijateljstva, ki je bil letos v Poreču, kjer so se uvrstile na odlično tretje mesto, saj sta prvo in drugo mesto zasedla jugoslovanski prvotligaš Partizan iz Reke, oziroma odlični Fužinar.

Nastop na turnirju v Poreču je bila najboljša priprava za kvalifikacijske tekme z dne 2. junija, ki so bile odločilne za prestop v B ligo. Igralke Sokola so se morale pomeriti z ekipo Audax iz Bocna in z Novento Vicentino. Prva je zmagala na prvenstvu v svoji skupini v deželi Trident - Južni Tirol, druga pa v deželi Veneto. Žreb je odločil, da je Sokol moral odigrati prvo tekmo s šesterko Audax, ki nikakor ni mogla biti kos razigranim nabrežinskim igralkam. Sokol je zmagal vse tri sete, in sicer z rezultatom 15-8, 15-2, 15-5.

Zelo težavna naloga pa je igralke Sokola čakala na tekmi z Novento Vicentino. Ta je odlična ekipa, ki je močna tako v napadu kot v obrambi. Že po prvih udarcih je bilo jasno, da njene igralke merijo zelo visoko in da so prepričane v zmago. Prav gotovo pa niso računale na kvaliteto, bojevitost, zagrizenost in zlasti na ponos, kot so jih ves čas tekme, ki je trajala nič manj kot dve uri in 35 minut, pokazale odbojkarice Sokola. V prvem setu so igralke Novente Vicentine najprej nekoliko zmedle svoje nasprotnice in že vodile z 12:6. Tedaj pa se je začela prava »ofenziva« naših igralok, ki je trajala do konca seta, saj so Benečanke obtičale pri 12 točkah, ker je Sokol nanizal kar 9 točk zaporedoma. Set se je končal s 15-12 za Sokol. V drugem setu so Nabrežinke takoj odločno povedle na 11-4 in so že računale na gladko zma-

(Dalje na 8. strani)

Sodobno kmetijstvo

REDNA SKRB TRTI

Letošnje muhasto, pretežno vlažno vreme, je posebno nevšečno zaradi nevarnosti pojava bolezní in zajedalcev v vinogradu. Prej kot škropljenje samo je važno pravočasno ukrepanje, treba je torej dobro opazovati, poznati razmere, v katerih se razbohoti ta ali ona bolezen. Pravočasno škropljenje je potem tudi edino učinkovit ukrep proti zajedalcem, v prvi vrsti proti peronospori in oidiju. Izkušnje zadnjih let nam svetujejo, da ne smemo pozabiti na sivo grozdno plesen, ki je lani nevarno razsajala po naših vinogradih. Škropljenje proti plesni zaleže, če ga opravimo dovolj zgodaj, torej že zdaj, vzporedno s škropljenjem proti pravkar imenovani peronospori in oidiju.

Kar se gnilobe tiče, ki jo nekateri pripisujejo tudi čezmernemu gnojenju z dušičnimi gnojili, drugi deloma tudi nepripravi izbiri trtnih sort, tistih s kompaktnim grozdom, je treba povedati, da se pojavlja

tudi zaradi neprimernih rezi, pomanjkljive opore, neopravljenih zelenih del na trsu, zlasti zaradi neopravljenih škropljenj.

Dobro bi bilo, da bi se vsak vinogradnik redno posvetoval s strokovno službo, v tem primeru, z Opazovališčem za rastlinske bolezni oziroma s pristojnim strokovnjakom na kmetijskem nadzorništvu. Pravočasno posvetovanje s strokovnjakom daje največ jamstev za uspešno varstvo rastin.

V tej dobi se pojavlja tudi rumeni pajek, proti kateremu je treba izbrati ustrezno sredstvo po posvetu z izvedencem. Ne se zanašati na trgovce, oni predvsem prodajajo, ni treba sprejemati nekritično njihove nasvete. Zakaj so strokovnjaki tu in strokovne službe! Sedaj je čas tudi za dodatno gnojenje trte. Tudi tu je posvet s strokovnjakom priporočljiv, saj ni vseeno, kaj tresemo po vinogradu. Pretirano in enostransko gnojenje povzroča prav toliko škode kot pomanjkljivo negovanje trte.

Ste kdaj promovirali kmeta v lovca, potem ko ste lovca iste barve že od prej imeli na šahovnici? Najbrž ne, ali pa ste bili močno razposajeni.

Razlaga, da tega niste storili je preprosta. V skoraj vseh primerih se spleča promovirati kmeta v damo. Izjemo tvorijo redki položaji, kjer promovirani skakač daje mat ali vsaj šah seh. S tem da promovirate v manjšo figuro, se včasih tudi izognemo patu. Slednje pa ni tako preprosto: z manjšo figuro se lahko zgodi, da ne znamo kaj početi, ne takoj matirati, ne pozneje. Še zlasti velja to za promocijo v lovca iste barve kot že obstoječi. Dva (recimo) belopoljna lovca sodelujeta nekako tako kot demokristjani in socialisti v vladi.

Študija Troickega (če je cenjenemu bralcu začel ta možak že presedati, naj pošlje Novemu listu odprto pismo z boljšim predlogom) nam bo vse razložila:

BELI: Kg1, Le7, b6, d5, h6

ČRNI: Kd3, Tf4, a7, h7

Beli na potezi zмага.

Ključa (prve poteze belega) ni težko dobiti: ena od treh možnih potez s kmetom bo. Ne gre:

A) 1. ba7: Ta4, 2. Lc5 Kc4, 3. d6 Kc5:, 4. d7 Tg4+, 5. Kf2 Tg8 in črni zмага.

B) 1. d6 ab6:, 2. d7 Td4, 3. d8-D Td8:, 4. Ld8: remi. Črnemu kralju namreč ne bo težko doseči polja g8. Od tam se preziba zdaj na f8, zdaj na h8, kamor pač kane. Beli mu, razen za ceno pata, ne more hkrati odvzeti obeh polj in zato tudi ne more promovirati svojega h6.

Tako ostane samo še:

1. bx Tg4+ (dina, ker je b4 pod lovcem), 2. Kf2 Tg8, 3. d6

Sedaj se zdi vse skupaj brezupno za črnega: beli bo prerinil svojega d-kmeta na 8. vrsto, ga tam zamenjal za črno trdnjavo in končno promoviral b-kmeta. Trenute! Še ima črni skrivno orožje!

3. .. Kc4!, 4. d7 Kb5!, 5. d8-D Td8:, 6. Ld8: Ka6!!

Nastala je čudovita pozicija. Napadalni beli kmet mora promovirati. Toda v kaj? V damo! Pat! V trdnjavo? Pat! V skakača? Da se dokazati, da tudi to vodi v remi (po potezah 7. b8-S Kb7, 8. Sd7 Kc8 dobi črni figuro). Zato ni drugega kot:

7. b8-L!

Kot v gornji varianti B) mora sedaj črni kralj prepričati promocijo belega h-kmeta, mora torej zasesti polje g-8. Toda beli sedaj razpolaga z dvema lovčema, pa čeprav obema črnopoljnima: namesto pata bo črnemu napletel mat. Takole:

7. .. Kb7, 8. Le5 Kc8, 9. Le7 Kd7, 10. L7d6 Ke6, 11. Kf3 a5, 12. Kf4 a4, 13. La3, Kf7, 14. Kf5 Kg8, 15. Kf6! (in ne 5. Ke6?? pat), Kh8, 16. Kf7 mat.

Domišljija, zaplavaj...! Če dva, zakaj ne več? Naslednja pozicija (za katero bi pa res prisegli, da se v praktični igri še ni realizirala) nikakor ni protislovna:

BELI: Ke2, La1, Lb2, Lc1, Ld2, Le1, Lf2 Lg1; Lh2

ČRNI: simetrični položaj.

Ni protislovna pa smo se z njo tako zelo oddaljili od šahovske igre v običajnem pomenu besede, da bi to zaključno fazo šahovske partije

Dekle z zaprtimi očmi

59

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Sušnik

To je ona!... O, moj Bog..., ja!... ona je!... Ludvik Hughe si položi obe roki na prsi, kot da bi hotel potišati utripe svojega srca...

Ob ropotu kamenja, ki se je sprožilo pod Ludvikovimi nogami, je dekle dvignilo glavo... Zdaj pa je ona vsa trda od presenečenja... nekaj belih osatov ji pade iz rok... A že se dvigne... z zavzetjem in grozo v očeh...

»Vi... vi... tukaj?«

Mladenič se ni premaknil.

»Ja... jaz... tukaj!...«

»In zakaj?«

»Kako morete to vprašati?«

»Pač!... Vprašam vas!...«

Na temačnem nebu se odraža vsa postava dekleta... mislil bi, da je gorska vila. Ludvik Hughe jo gleda. Skoraj bi sklenil roke kakor pred prikaznijo...

Končno ji odgovori počasi, kajti besede se mu le s težavo dvigajo iz srca do ustnic:

»Sem tukaj, ker vas ljubim!... Ker ne

morem več živeti brez vas!... Dokler vas nisem poznal, nisem obstajal... Bil sem norec, ki ste ga poznali — tisti, ki je metal svojo mladost pijavkam montmartrskih noči... tisti, ki je zasramoval celo bele lase svojega lastnega očeta!... Vi pa ste mi odkrili vrednost življenja, ker ste mi odkrili visoko ljubezen... Moje življenje je tam, kjer ste vi... Ostalo, vse ostalo na svetu zame ne obstaja več.«

Dekle drhte poslušala... neizrekljivo pretresena. Kot da bi ne bila ničesar slišala od njegovega odgovora, zakliče, sklepajoč roke:

»Čemu ste prišli prav do sem kalit veliki mir, ki ga je vsa moja bit tako zelo potrebna...?«

»Čemu...? Saj sem pravkar povedal!... Toda to sem vam bolje razložil včeraj v tistem pismu, ki ga, žal, niste hoteli sprejeti.«

»V kakšnem pismu?«

»Niste zavrnilo snoči pisma?«

»Nisem niti prejela niti zavrnila nikaškega pisma.«

Ludvik Hughe sklene roki v znak zahvalnosti:

»Oh, kako sem srečen!... Torej ni še nič izgubljeno, ker niste ničesar prejeli.«

»Na katero ime ste naslovili to pismo?«

»Poslal sem vam ga po vodniku...«

»Pa na katero ime?...« vprašuje mladenka.

»Na kakšno ime bi ga bil naslovil, če ne na vaše?... Napisal sem: *Gospodična Marija Durand*.«

»Ne imenujem se več Marija Durand.«

»Kako?... Spremenili ste si ime?...«

»Nisem si spremenila imena... *Vzela sem si le zopet svoje pravo ime*...«

In pri teh besedah se dekle vzravna in zdi se, da postaja višja.

»Se ne pišete Marija Durand?«

»To ime je bilo le zato, da mi je dopuščalo služiti si svoj kruh..., trd kruh, ki sem ga pri vas tako pogosto močila s svojimi solzami. Ampak moje ime... moje pravo ime... ime od vedno in vseh mojih — je čisto drugo: Pišem se Rozalina plemenita Cressy.«

(Dalje)

—o—

Kulturne novice

Izšla je 5-6 številka revije »Cerkev v sedanjem svetu«. Posvečena je temi »Apostolat pošolske mladine«, o čemer pišejo njeni mlajši sodelavci.

V Sežani so priredili razstavo našega priljubljenega akvarelista Roberta Hlavatyja.

V tržaški galeriji La Lanterna so odprli 9. t. m. na pobudo italijansko-avstrijskega društva kolektivno razstavo devetih avstrijskih slikarjev. Razstavljajo Sengl, Pongratz, Angeli, Ringel, Jungwirth, Sperl, Kocherscheidt, Gironcoli in Herzig. Odprta bo do 23. t. m.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. • Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Russetti 14 - tel. 77-21-51

Uspeh »Sokola«

(Nadaljevanje s 7. strani)

go, ko se je postopno začel protinapad njenih nasprotnic. Zlasti v tem setu so se začele kazati kvaliteta in sposobnosti beneške ekipe, ki se je zagrizeno borila za vsako žogo in ni nikdar pustila. Set se je vendarle končal z zmago Sokola 15-13. V tretjem setu so najprej ponovno odločno povedle Nabrežinke in ko je že vse kazalo, da sta zmaga ter prestop v višjo ligo na dlani, je spet prišla na dan glavna značilnost Novente Vicentine: njena zagrizena bojevitost. Nabrežinke so set izgubile (17-15 za beneško ekipo). V četrtem setu se je poznalo, da so se igralke Novente opogumile, medtem ko so se pri Sokolu začeli kazati prvi znaki utrujenosti, kar ni bilo čudno, saj so njegove odbojkarice igrale že sedmi set zaporedoma. Tudi ta set so Nabrežinke izgubile (15-12 za Novento). Peti odločilni set se je začel precej klavrno za Sokol, saj so nasprotnice takoj povedle s 7-0. Tedaj pa so se naše igralke ponovno zbrale in pričele igrati tako, kot jih še nismo videli: bojevito, zagrizeno, preudarno in zlasti ponosno. Prav gotovo so se zavedle, da je od teh zadnjih akcij odvisno, ali bo njihov večletni trud poplačan. Nasprotnice so se sicer dolgo upirale, a na koncu je zmaga vendarle pripadla Sokolu (15-13). S tem je bil tudi zagotovljen prestop v višjo ligo.

Naj na koncu poudarimo, da je bila igra tudi po mnenju glavnih predstavnikov deželnih odboj karskih zvez na zelo visoki tehnični ravni, kar je gotovo lepo priznanje tako za igralce kot za njihovega trenerja. Nabrežinskimi odbojkaricam za odlični uspeh iskreno čestitamo. Vse priznanje pa zaslužijo trener Pertot in njegovi sodelavci Savo Ušaj, Sergij Kosmina in Milan Mihelič, ki so bili ves čas prvenstva in tudi prejšnja leta ekipi zelo blizu in ji vsestransko pomagali.

Na prihodnje prvenstvo se je treba pravočasno atletsko in zlasti organizacijsko pripraviti. Sokol trenutno razpolaga z vrsto odličnih igralok in tudi z enovito šesterko, ki se bo prav gotovo dobro odrezala tudi v B ligi.